nieuws

Is het aardappelvonnis terecht of repressief?

nieuws

Is het vonnis van de elf 'aardappelactivisten' wegens bendevorming gevaarlijk voor de democratie? Mensenrechtenexpert Wouter Vandenhole, professor aan de Universiteit Antwerpen, probeert een antwoord te geven. "Kun je de bestorming van een proefveld als geweld kwalificeren?" Professor Godelieve Geysen, nauw betrokken bij de proef, toont begrip voor de zorgen van de activisten.

28 OKTOBER 2013 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:23

Lees meer over:
onderzoek
genetische modificatie

Is het vonnis van de elf 'aardappelactivisten' wegens bendevorming gevaarlijk voor de democratie? Mensenrechtenexpert Wouter Vandenhole, professor aan de Universiteit Antwerpen, probeert een antwoord te geven. "Kun je de bestorming van een proefveld als geweld kwalificeren?" Professor Godelieve Geysen, nauw betrokken bij de proef, toont begrip voor de zorgen van de activisten.
Eerder dit jaar werden elf activisten die het ggo-proefveld in Wetteren bestormden, veroordeeld tot voorwaardelijke gevangenisstraffen van zes, vijf en drie maanden en verschillende geldboetes. Maar vooral de term 'bendevorming' zorgde voor ophef.
"Soms zijn politieke of juridische structuren niet voldoende om maatschappelijke veranderingen teweeg te brengen. Activisme is een belangrijk gereedschap van mensen om een probleem aan te pakken of op de publieke agenda te zetten", zegt professor Wouter Vandenhole daarover.
"Het Europees Hof van de Rechten van de Mens zegt systematisch: wanneer een staat zich mengt in het recht op vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vereniging, dan moet hij daar heel voorzichtig in zijn. Het kan veel effect hebben op het democratisch gehalte. Anderzijds zijn die vrijheden geen absolute rechten. Staten mogen onder

bepaalde voorwaarden beperkingen opstellen. Een limiet op de vrijheid van meningsuiting of van de vrijheid van vereniging moet in verhouding staan tot de argumenten van de overheid om die restrictie op te leggen. In dit geval is dat ordehandhaving. Belangrijk daarbij is of het uiten van een mening gepaard gaat met geweld."

Tijdens de actie van 29 mei 2011 bestormden een paar honderd activisten een veld waarop genetisch gemodificeerde aardappelen groeiden. "Het moeilijke in deze zaak is of je het uit de grond trekken van aardappelen kan bestempelen als geweld", aldus Vandenhole. "Ik ben geneigd te zeggen van niet. Het Europees Hof ziet geweld gewoonlijk als bedreiging voor de maatschappelijke orde. Dan gaat het bijvoorbeeld om politieke partijen die de bedoeling hebben om de bestaande rechtsorde omver te werpen. Maar ik geloof niet dat deze activisten die bedoeling hadden."

Een belangrijk facet in deze zaak was ook de geleden schade van de benadeelde partij, de Universiteit Gent. "Hoe groot de schade is, hangt af van hoe je het bekijkt", zegt professor Godelieve Gheysen, die nauw betrokken is bij de proef. "De Field Liberation Movement, de beweging die de actie organiseerde, liet van te voren via de website weten het veld te willen betreden en de aardappels te willen vernietigen. Daarom zagen wij ons genoodzaakt het veld strenger te beveiligen. Bovendien heeft de proef vertraging opgelopen en hebben we heel wat extra werk moeten verzetten om het onderzoek te kunnen laten doorgaan. Al bij al zijn er dus heel wat kosten mee gemoeid geweest."

Professor Gheysen toont wel begrip voor de doelstelling van de activisten. "Het is niet goed dat sommige zaken in een monopoliepositie terechtkomen. Daarom is het zo spijtig dat ze een veld hebben geslachtofferd van de Universiteit Gent. Wij hebben die proef zelf gefinancierd. De universiteit heeft zelfs de activisten een podium willen bieden om hun mening te uiten, op voorwaarde dat ze ons veld met rust zouden laten. De actievoerders konden dat niet beloven."

Toch was de veldproef niet geheel onafhankelijk. "Wij hebben BASF gevraagd of we een aardappellijn van hen mochten meenemen in de proef. Dat was een soort die klaar was voor commercialisatie en die onze gebruikerscommissie, waar ook landbouwers in zitten, interessant vond. BASF heeft ons daar voor vergoed, maar die vergoeding stond niet in verhouding met het gehele budget dat we voor de proef nodig hadden. Multinationals doen hun proeven op eigen terrein dat strenger bewaakt is en waar het veel moeilijker is iets te vernielen."

De zorgen van de activisten zijn volgens Gheysen wel reëel. Onderzoekscentra zijn snel aangewezen op grote bedrijven om hen te financieren. "Het kost veel geld en energie

om een product dat je in de markt wilt zetten, te laten goedkeuren door Europa. Dat geld hebben onderzoekscentra vaak niet. Dan kom je dus snel bij multinationale bedrijven terecht want ook kleinere ondernemingen vinden het vaak te duur om in ggo's te investeren."
Professor Vandenhole ziet een tendens als het gaat om repressie van activisme. "Dat activisten op wat voor manier ook het zwijgen opgelegd wordt, is van alle tijden. Vaak is het een teken van regimes die autoritaire trekjes beginnen te vertonen. Wat ik beangstigend vind, is dat het nu dichter bij huis komt."

Bron: StampMedia/Silvester Klaasman

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada